

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Községi rendőrség.

Szégyen, gyalázat, hogy a XX-ik század elején, a haladás, a rend, a civilizáció fénykorának tetőpontján még ez a csodabogar is létezik. Rendőrségnek csufolt valamiféle szerzet, a mely sok más mindenre alkalmas, csak éppen arra, amire szervezve van: a rend fentartására és a személy- és vagyonbiztonság megvédésére.

Az állam felforgató szocialisták, mint a hogy szokták nevezni azok, akik a szocializmust csak hirtől ösmerik, mint a régi obsitos katona a kávé, mindenben, még a rendfentartásban is az államosítást követelik, addig azok, kik magukat a törvényesség, a rend és az állam fentartóinak szeretik hirdetni, megtűrik azt, hogy a rendőrség, amely a rend fentartására a személy és vagyonbiztonság megőrzésére lenne hivatva, nem az állam: hanem egyes községek által szervezettek és tartatnak fel, minek következtében semmiféle önálló hatáskörrel és így semmiféle tekintélyvel nem bírnak.

Nem kell tovább mennünk Csongrádnál. Itt annak idejében a «községi párt» olyan községi szervezeti szabályt dolgozott ki és fogadtatott el, melyben a polgárok élete és vagyonbiztonsága felett 18 rendőr

és ezek élén egy rendőrbiztos örködött. Igen ám, a demagógia és a demagógok, akik megbuktatták a községi pártot, leszállították a községi rendőrség létszámát és eltörölték a rendőrbiztosi intézményt.

A rendőrség létszámának leszállításával és a rendőrbiztosi állás megszüntetésével odajutottunk, — hogy a személy és vagyonbiztonság ma sokkal szomorúbb állapotban van, mint ezelőtt 50 évvel, midőn ugyanezt a funkciót vas alabárdos éjjeli őrök teljesítették, kik ébrenlétüket az éjjeli órák eléneklése által tudatták az őket ellenőrző közegekkel. Most pedig odajutottunk, hogy a város egyik részét tökéletesen kirabolhatnák, felpörkölhettek, sőt ha egyik részében lázadás ütne ki, a községi rendőrség esetleg a fővárosi lapokból venné tudomásul a szerencsétlenséget.

Aki azt hiszi, hogy mi ezért a rendőrséget okoljuk, az nagyon csalatkozik, mert sajnos a rendőrségnek sem alkalma, sem módjában nincs tulajdonképeni hivatásának gyakorlása. A helybeli rendőrséget mindenre, csak ép a rend ellenőrzésére nem alkalmazzák.

A mi községi rendőreink asszisztálnak a trachoma betegek vizsgálatánál, közreműködnek az adók

behajtásánál, fertőztelenítenek járványos betegségek alkalmával, szóval mindenre alkalmazzák őket, csak arra nem, mire hivatva lennének: a rend fentartására és a vagyonbiztonság megőrzésére.

Igen ám: de ha az előjáróság indítványt tenne a rendőrség létszámának felemelésére és a rendőrbiztosi állás újbóli szervezésére, hát mindjárt azt a régen elcsépelet hamis okoskodást vágnák a szemek közé, hogy a pótagók sulya alatt már is görnyedezünk és ha a rendőrség létszámát szaporítjuk, az újabb megterhelés alatt már le is roskadnánk.

Hát hiszen mi is elismerjük és érezzük is a községi pótagók óriási sulyát vállainkra nehezedni, de ezzel szemben éppen azért, amiért olyan sok és nagy községi pótagót fizetünk, követeljük, hogy a t. előjáróság ezért a nagy községi pótagóért legalább vagyoni és személyi biztonságunkról tartsa kötelességének gondoskodni. A t. előjáróság pedig csak úgy gondoskodhat a személy és vagyonbiztonságról, ha erre a községi képviselő testület módot és alkalmat nyújt.

Tessék a rendőrségnek az előbbi szervezeti szabályban előirt számát és a rendőrbiztosi állást visszaállí-

Egy fiatal leányhoz.

Édes kis Terézke — keserű Teréz!
Tárczát írjak hozzád? Ezt kívánja hiu lelked, szenvedélyes szíved?

Kibirod-e az igazság haragját, midőn az nemcsak édes arczocskádról, aranyos termetetről, ügyes, bájos mozdulatadról, csicsörgő hangod szívbeszökő dallamáról szól?
Megbirod-e hallani az igazságot, kedves kis lány?

A hízegés édes méreg és ártalmas, még ha tényleges érdemekről zeng is himnusz. De mérgesebb, ha azt dicséri édes szóval, a mi hibánk s az vesztünk mélyebben gyökerezik, életboldogságunkból táplálkozva.

Néha csak megfoszt tetterünk rugójától, mely az édes dal mellett lomhán elalszik, — vagy azon bájtol, mely mivoltunk díszére válik, a míg nem tudunk létezéséről... Gonosz, pokoli, láthatatlan kéz törli le kaján örömmel az angyalok és gráciák hintette áldásos ajándékot.

Szeretlek, kedves, bájos újú kis leány. Szeretlek azon tiszta, mély szeretettel, melylyel tavaszát, sőt nyarát is mult tapasztalt, becsületos lélek szerethet az élet ki-keletének küszöbén álló leánykát. Szemdet csalóka rózsafelhő vakítja s ezért nem

látja meg a virágos kerttet, melyet a kegyes Teremtő neked szánt... A látszat azt neked szürkés, rideg, komor helynek festi s nem szimatolod az édes gyümölcsöket, melyek ott sovár ajkadat várják. Lábadat, sérti az odavezető rögös út, melyen oly kellemetlen az ismeretlen hely felé tartani...

Megbirod-e hallani az igazságot, te bájos, szép, fiatal leány?

Én megszakítom szemeid előtt a csalékony rózsás felhőt, hogy lásd, hol jársz, merre jársz, hova lépsz és — hova jutsz. Hogy felismerd az izmos karokat, melyek szeretettel támogatni készek, ha erőd lankad s megmutatom a karmokat, melyek csapásra készen lesik a rózsás felhő mögött a tájékozatlant, hogy lerántsák és letéperjék.

Kötelességem veled az igazságot közölni. De hájss össze e papírs ne olyasd tovább ez igaz szeretet-diktálta sorokat, ha szíved a tisztelet és szeretet igaz érzésével nem fordul íróuk felé... Örömmel sejtem, hogy elolvasod azokat a féled sugárzó szeretet melegétől meglágyulva s értelméd tiszta látásával, melyet oly gyakran elhomályosít... az... uralomvágy.

Kimondtam a zord, a visszataszító szót. Elmondtam egy szóban azt, ami neked oly sok nélkülözést mér édes fejedre, —

mi szívedtől oly sok szívet eltaszit... mely elhagyottá tesz a baráti körben...

Vajjon tudod-e, hogy a szeretet és szelidség azon tündérliget, mely az életboldogság föltétele, a szerelem erősítője és az örök üdvösség előkészítője?

Hiszsz-e sok száraz, félszegül értett tudományos tézissel megtöltött fejcskédél az örök üdvösségben? Hiszsz-e azon nagy Istenben, ki a jóság, a béke, a hatalom, a szeretet? Ki e perczen meglágyult szívedet betölti olyan édes érzéssel, aminőt sem szépség, sem hatalom, sem dicsőség, sem vagyon, sem tudomány előidézni nem képes?

Édes gyermekem, te most szíveddel gondolkozol és mélyen érzed, hogy a legmagasabb tudomány Isten, kinek remekművei megismerésében kontárkodunk, kutatásaink közepette.

Édes kis leány, (Birod-e az igazságot tovább olvasni?) téged megtántorítottak tévtanokkal, azután talán meg is dermesztették szívedet rideg lelkek. De Isten nagy szeretetének melege meglágyit s viszont megacézol, hogy erős lépéssel haladj azon a rögös úton, mely az élet igaz céljához vezet. Fogadj el engem a mi jó Istenünk hírnökeül s engeddd, hogy én is hinthessék életutadra azon örömvirágokból, melyeket oly igen jó szívvel szánok neked.

(Folyt. köv.)

tani és az esetben joggal megkövetelhetjük a t. előjáróságtól, hogy a közbiztonsági állapotok olyan nivóra emeltessenek, amilyen nivón állnak más hasonló és népességű városokban, de addig, még a közgyűlés erre módot nem ad és túri ezeket a rettenetes rendőrségi állapotokat, hát az előjáróság ezekért az állapotokért józan észszel felelősségre nem vonható.

Csak napok kérdése a tűzoltóparancsnoki állás betöltése, kössék össze ezt az állást a rendőrbiztosi állással! Ha ezt megteszik, a kérdés meg lesz oldva.

— **A nép jóléte.** Franciaország legnagyobb királya, legbölcsebb fejedelme: IV. Henrik szokta mondani, hogy azt szeretné elérni, hogy a legutolsó francia paraszt fazékjában is vasárnaponként tyúkhús főljön, mert akkor látná, hogy jól kormányozta országát. Hát ezt a szép tervet nagyon közel hozta a megvalósuláshoz Tömörkényi község előjárósága, amennyiben a baromfitenyésztés érdekében az országos baromfitenyésztő egyesülethez fordult, hogy támogassák a népet ebben a gazdasági törekvésben. Mult évben 60 millió koronát kapott külföldről az ország baromfiakért; holott a buzatermésekből csak 50 millió koronát vettek be. Az országos egyesület szegedi kerületi felügyelője aztán a következő levelet intézte a derék községhez: «Hogy valamely község baromfi állománya javíttassék, az állam a kérvényező községnek nemes telivér himnemű baromfiakat ad ki oly módon, hogy a község helyettük cserébe ugyanannyi közönséges him baromfit ad vissza. Tehát tessék a lakosságot felhívni, hogy a tek. jegyző urnál jelentse be: ki mennyi és minő himnemű fajbaromfit óhajt cserélni, erről egy részletes névjegyzék készítenőd s egy a Miniszterhez címzett 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodvány kíséretében hozzám felterjesztés végett beküldendő. A csere him baromfiakat mindenki köteles 3 évig megtartani, eladni vagy leölni tilos. Kérhetnek langsaht és bronz pulyka kakasokat, továbbá pekingi gocsárt és emdeni gunarat.» Most aztán az egész gazdaközönség siet előjegyezni, hogy kinek mily fajbaromfi van szüksége. Csongrádon is lehetne nagy lendületet adni ennek a fontos gazdasági ágnak: de az előjáróságnak kellene kezébe venni a dolgot s akkor talán a gödöllői telephez lehetne egy hasonló telepet kapni a kormánytól.

UJDONSÁGOK.

— **Halálozás.** Oszlopos férfia dőlt ki az élők sorából városunknak és Csongrád-megyének. Id. Kádár Henrik nyugalmazott megyei főszámvevő úr, nincs többé az élők között. Lassanként dőlnek ki soraink közül mindazok, akik a mult század közepén e vármegye és városunk kulturális haladásának hatalmas tényezői voltak. Id. Kádár Henrik a közügyek terén kezdte meg működését. Fiatalabb korában Csongrád városának jegyzője volt. Az alkotmányos időszak beköszöntésével Csongrád-vármegye egyhangúlag főszámvevőjévé választotta meg. Ezt a hivatalt tisztességgel viselte 1891-ig, akkor nyugalmába vonult. Vármegyei főszámvevői korában a helybeli községi iskolaszéknek elnöke is volt és mint ilyen hervadhatatlan érdemei vol-

tak a polgári iskola létesítésénél. Ugyanekkor a csongrádi vadásztársulat elnöke is volt és mint szenvedélyes vadász, még 70 éves korában is képes volt a fiatal vadászokkal együtt gyalogni. A 70-es években az önkéntes tűzoltó egyesületnek megteremtője és később főparancsnoka volt. 7 évvel ezelőtt szélhűdés érte és azóta betegeskedett, de azért sokat láttuk őt sétálgatni, sőt régi kedélyét és egészséges humorát nem veszítette el. 2—3 hóval ezelőtt ismét szélhűdés érte és ágyhoz is szegedte, még végre a f. hó 13-án éjjel 11 órakor kiszilveredett. Családja a következő gyászjelentést adta ki haláláról: Alól-irottak őszinte mély fájdalommal tudatják a felejtethetlen önfeláldozó, páratlan jó edes atyának, illetve ipós, nagyapa és déd-atyának **Kádár Henrik** Csongrád-vármegye nyugalmazott főszámvevőjének élete 82-ik évében, hosszas szenvedés s a halotti szentségek ájtatos felvétele után, f. évi február hó 13-án történt gyászos elhunytát. Feledhetlen halottunk drága tetemei f. évi február hó 15-én délután 3 órakor fognak a gyászháztól a római kath. vallás szertartásai szerint a családi sirboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise f. évi február hó 15-én délelőtt 8 órakor fog drága halottunkért a Mindenhatóknak bemutatni. Csongrád, 1902. évi február hó 14. Áldás poraira! Gyermekai: Henrik és neje Zombori Rónay Emma, Lujza és férje Komjáthy Mór, Janka és férje pojéni Draskovics Domos, Lajos, Eleonóra és férje ifj. Piroksa István. Unokái: Greskovits Eleonóra és férje Katkics Gyula, Greskovits Mária és férje Zsák Frigyes, Greskovits Henriette és férje Latzina Vilmos, Greskovits István és neje Ambrozi Gizella, Greskovits Lajos és neje Lengyel Eszter, Kádár Margit és férje Török Sándor, Kádár Henriette, Kádár Emma, Kádár Henrik, ifjabb Piroksa István, Piroksa Mária, Piroksa Margit. Dédunokái: Katkics Eleonóra, Katkics Bandika, Greskovics Gyula.

— **Szivák Imre** országgyűlési képviselő választása ellen beadott kérvényt a kir. Curia visszautasította. Alig hisszük, hogy akadna tisztességes ember városunkban, ki Csongrád ezen nagy képességű, kiváló, derék, fáradhatlan támogatójának, önzetlen jóakarója és hatalmas patronusának e sikerén felünk együtt ne örvendene. Hiszen a Szivák Imre sikere személyes jelentőségén túl, még a magyarság, a magyarság supremációjának is diadala s magyar emberek közül egyedül a hazaárulók fajtája bántódhat a Szivák Imre győzelmén, azok pedig nem képesek az igaz jó magyar hazafiak örömét megkeseríteni.

— **Szőlőkultúra a csongrádi járásban.** A csanyi és tömörkényi határban újabb időben szintén, a szőlőművelést annyira felkarolták, hogy már van olyan gazda is, akinek hat-hét hold szőlője is van. S hogy jó borok terem, annak oka az, mert nincsenek beárnyékolva, fákkal beültetve. Helyes volna szabályrendelettel, vagy a magyar borok jósága érdekében törvényhozási úton odahatni, hogy a szőlők beárnyékolását eltiltsák és csupán a szőlőutak szélére legyen szabad gyümölcsfákat beültetni. Olaszországban már így védik a szőlőkultúrát — az emberi kapzsiság és tudatlanság ellen.

— **Dr. Baross János** országgyűlési képviselőnk a közlekedési minisztériumnál elfoglalt hivatalnoki állásáról leköszönt és evvel elhárította azon akadályt, mely őt a képviselőházban a felszólalásban gátolta. Ugy, tudjuk, hogy a földművelésügyi minisztérium költségvetésének tárgyalásánál föl fog szólni és szűzbeszédében azon birtokpolitikai kérdéseket fogja taglalni, melyek programbeszédének is egyik főnyújtját képeztek, s a melyeknek fiatalágától alig várt bőcsességgel világos, mindenki által megértett szabatos szerkezetben, szónoki hévvel és lendülettel az erős meggyőződés mindenkit lebilincselő hangján történt előadásával, megszerezte magának a csongrádi választók odaadó támogatását és a csongrádi mandátumot. Bizunk,

hogy képviselőnk, ki márczius 15-ikét biztosan közöttünk tölti, de ki valószínűleg addig is ellátogat hozzánk, felszólalásával parlamenti sikereinek hosszú láncolatát fogja megkezdeni.

— **A csongrád-szentesi vashíd.** Jövő évre már lesz vashídja a két városnak: azonban szóval sem tárgyalják sehol a vasúti csatlakozás kérdését, hogy t. i. tovább építsék Csongrádtól Szentesig a vasúti műutat, holott a csongrád-bajai vasúti csatlakozás tervét is most kellene újra feleleveníteni. Különösen Csongrádnak érdeke ez, sőt Tömörkény is vasúti vonalba esnék. Jó lenne, ha Csongrád község Baross János drt, országos képviselőjét felkérné, hogy jöjjön le egy napra ide, hogy a csongrádi bizottsági tagokkal és választóival, a vármegyei közgyűlés elé teendő indítvány ügyében velük tanácskoznék.

— **Baross Károly** országgyűlési képviselő, a mi képviselőnk bátyja, a képviselőházban tartott beszédében a bennünket anynyira érdeklő Duna-Tisza közötti csatorna létesítése érdekében a következőket mondotta: «Fontosnak tartom, arra alkalmas folyóinknak hajózhatókká tételét. Ez az első teendő, azután jönnének a nagy csatorna tervek. Létezik azonban egy csatorna-terv, amely sürgős, amely nagyon életképes és ez a csongrád-budapesti csatorna terve, amely a Tiszát a Dunával kötné össze. E csatornának nemcsak közlekedésügyi fontossága lenne, de meg vagyok róla győződve, hogy ez a főváros alatt lévő mai pusztaságot, a sivó homokkal borított külterületet képező vidéket, a melyen ma csak nagyon külterjesen lehet gazdálkodni, a belterjes gazdálkodásra alkalmasá fogja tenni és a főváros közvetlen vidékét szebbé és hasznosabbá teendő, mint aminő ma.»

— **Eperfák tenyésztése.** Bezerédj Pál országos selyemtenyésztési felügyelő 6000 drb eperfa csemetét fog küldeni a csongrádi járás részére a főszolgabíró kérelmére, ingyen kiosztás végett. Az eperfa sehol az országban nem díszlik oly szépen és oly hatalmas nagyságra sehol se nő fel, mint itt Csongrád-megyében.

— **Fairtó.** Már körül-belül 2 hónap óta minden éjjel valami vandál természetű atyánk fia minden éjjel kitor néhány fiatal fát a főtéren, sőt már az utcákban a házak előtt is gyakorolta ezt a nemes passzióját. Ebből látszik azután, hogy milyen gyengén áll nálunk a rendőrségi felügyelet, hogy ez az eljárás minden éjjel ismétlődhet a nélkül, hogy az illetőt megcsipnék és amugy istenigazában elnadragólnák.

— **Emlékeztető.** A **Csongrádi fogyasztási szövetkezet** a f. hó 23-án d. u. 3 órakor tartja éves rendes közgyűlését, melyre a tagokat ez úton is meghívja. A **Csongrádi Casinó** egyet a mai nap d. u. 5 órakor tartja meg éves rendes közgyűlését.

— **Fényes elégtétel.** Laurisin Miklós csongrádi aljárásbíró fegyelmi esete Hegyi Antal csongrádi plébános elővezetése alkalmából f. évi február hó 8-án a m. kir. Curia kisebb fegyelmi tanácsánál megtartott tárgyaláson végbefejezést nyert. Ugyanis a korona ügyészség részéről előterjesztett vád és Réti Ferencz ügyvéd mint védő által kifejtett, a panaszszal kapcsolatos ténykörülmények és jogi érvek tüzetes előadását magában foglalt védbeszéd meghallgatása után, egybehangzólag az I-ső fokban itélt fegyelmi bírósággal a II-ik fokú fegyelmi bíróság kimondotta, miszerint a hivatából megadóztatott albirót a plébános elővezetetéséből kifolyólag egyáltalában semmiféle fegyelmi vétség nem terheli. Miért is Laurisin Miklós albiró a fegyelmi vád terhe alól teljesen felmentetett, s ezzel az ítélettel fényes elégtételt nyert.

— **Tömörkény parcelláz.** Mig Békés-megye községei előljárnak a parcellázásban, t. i. vesznek nagy uradalmakat és azokat felosztják a lakosok közt 10—20 holdas parcellákra: addig Csongrád-megyében csak Mindszent és Tömörkény községek azok, amelyek ezt a jó példát megértették és követni tudják. Mindszent

a Pallavicini uradalomtól már kapott néhány száz holdat, Tömörkény szintén a nemes örgróftól most kért 559 öreg hold szántó földet örök áron s dr. Csáton Zsigmond főispán támogatása folytán ez az adás-vétel létesülni is fog bizonyára: mert a főispán nagy rokonszenvvel támogatja a tömörkényiek kérelmét a nemes örgrófnál, aki szintén szereti ezt a derék, igyekvő népet. A tömörkényi előljáróság így oly birtokhoz jutna, amelynek jövedelme évi 5000 forint lenne, holott a vételár kamatai csak 2500 forintot tennének ki, megjegyzendő lévén, hogy a birtok vételnél kikötnek szabályrendeletileg a képviselő testület tagjai, hogy ebből az 559 holdból, csakis Tömörkényi lakos bérelhet 1—5 10—20 holdanként. Egy bérlő sem kapna többet: hadd jusson a kisebb gazdáknak is, nem úgy mint másutt, ahol egy gazda bérel 200—300 holdat a község földjéből — többinek pedig semmi sem jut. Bizony az sem rossz számítás a tömörkényi előljáróságtól, hogy 16.000 korona pótdadját ezzel lehallítja 11.000 koronára, s ha még 500 holdhoz tudna jutni s ebből közmunka erővel egy gyümölcsös kertet csinálhatna, úgy nem lenne egy fillér pótdadjája sem.

— **A kötelező községi tűzbiztosítás.** Hogy mily haszna volna annak, ha a község ezt az intézményt létesítené: kitűnik más városok példájából is, amikről Csongrád mítsem akar tudni. Így pl. Kisújszálláson Gál Kálmán polgármester kezdeményezésére a város megcsinálta azt, hogy egy társulatnál biztosította az összes házakat s mindjárt első évben 7000 koronát takarított meg a gazdák biztosítási díjakban, mert annyival lettek olcsóbbak a díjak: azonkívül pedig a tűzoltói költségek is a felével kevesebbe kerültek a városnak, mert a társulat is hozzájárult.

— **Piac rongálás.** Dacára annak, hogy a községi közgyűlés csak az imént határozta el, hogy nem engedi a kocsikat keresztül-kasul mázskálni a piac téren, mégis azt tapasztaljuk, hogy a t. előljáróság épen semmi felügyeletet nem gyakoroltat és innen van az, hogy a piactéren a járdán keresztül járnak még terhes kocsikkal is. Jó lesz tehát erre szigorubban felügyeltetni: mert a piac kikövezése nem 1—2 filérbe került.

— **A csongrádi iparos ifjúság** folyó hó 11-én, az «Otthon szállodában» fényesen sikerült álarczos bálát rendezett, melyen megjelent iparosainknak színe-java. Kora hajnalig tartó vidám és fesztelen táncban folyt le az iparos ifjúság bálja. A négyest 64 pár táncolta. A közönség kitűnő hangulatban hajnali 5 óráig együtt maradt és mindenki egy kellemesen eltöltött este kedves emlékével távozott a bálról.

— **Iskolák befásítása.** A főtéren levő állami polgári leányiskola és a csongrádi többi iskolák és ovodák udvarainak befásítása iránt — mert a forró nyári napok alatt árnyékos hely kell a gyermekeknek — az iskolák gondnoksága kérelmet akar intézni az előljárósághoz, mint értesülünk. Bizony helyesen fogják tenni, ha az iskolai udvaroknak befásítását fogják sürgetni.

— **Felülíztetések.** A csongrádi önk. tűzoltó egyesület f. évi február hó 8-án tartott bálján felülíztettek: Ujhelyi Nándor 6 K, Sövényházy Antal 2 K, Lauris Miklós 2 K, Tary János 2 K, Szarka Mihály bíró 2 K, dr. Molecz Lajos 2 K, Mátéfy Kálmán 4 K, Rotter Sannu 2 K, Draskovics László 2 K, dr. Vida Sándor 2 K, Vannay Ferencz 80 f, Szőke Pál 10 K, Goda István 80 f, Kókai Ferencz 80 f, Tasnády Imre 7 K 40 f, Király Gergely 80 f, Rosenberg Ede 2 K, Szarka Lajos 80 f, Vladár Sándor 4 K, ifj. Szilber János 2 K, Bagossy József 4 K, L. Tóth István 2 K, Szarka Ödön 4 K, Boda Márton 4 K, Blázik Mihály 2 K, Farkas Béla 2 K, Holly István 40 f, Komjáthy Mór 1 K, Holló Adolf 2 K, id. Kádár Henrik 4 K, dr. Buk Herman 4 K, Réh József 2 K, Eszes Imre 10 K, dr. Szarka Mihály 2 K, N. N. 2 K. Fogadják a nemes szívű adakozók az önkéntes tűzoltó-egyesület szívből jövő hála-köszönését. *Előadás.*

— **A farsang végén.** Nem volt Csongrád városában a farsangháromnap alatt olyan igazi fesztelen és jól sikerült táncvigalom, mint a milyent a csongrádi ács- és kőműves segítők szakegylete rendezett a f. hó 9-én a «Polgári kör» helyiségeiben. A négyest 42 pár táncolta és ugyanannyi rakta a csárdást kivilágos-kiviradtig. A

diszes hölgykoszorúból csak épen a leányok nevét tudtuk megszerezni, miből következtetjük, hogy a mamák is hozzájárultak a táncmulatság sikeréhez. A leánykák közül jelen voltak: Tandari Juliska, Mernyó Etelka, Hatvani Mariska, Pitrik Emmuska, Szabó Mariska, Bánfi Francziska, Konkoly Mariska, Dragulovics Rozika, Serfőző Mariska, Simon Emmuska, Fehér Mariska, Busa Mariska, László Mariska, Piroška Mariska, Makó Rozika, Kávai Rozika, Balog Terike, Hopp Francziska, Greskovics Rozika, Fodor Viktorka, Tyukász Annuska, Kókai Mariska, Dorszky Juliska, Szabó Etelka, Szőke Juliska, Szlávik Annuska, Bernát Juliska és Mariska, Baranyi Szidike, Mernyó Terike, Fekete Valérka, Greskovics Juliska, Szepesi Mariska, Jelenfi Mariska és Vári Etelka. Az egyesület részére felülíztettek: Kádár Lajos 1 koronát és Gyánti István 60 fillért, mit köszönet mellett ezuttal nyugtáztunk is.

— **Megyei közgyűlés.** Mult pénteken volt gyűlése Szentesen a törvényhatósági bizottságnak, melyen 4 munkás szorgalmáért és hűségéért 100—100 korona díjjal lett kitüntetve, 2 kisgazda pedig sikeres és okos gazdálkodásáért egyenként 200 korona jutalmat kapott a Mágocson lakó Károlyi Imre gróf alapítványból. A tárgyalás megkezdése előtt felszólalt Hegyi Antal, hogy mentesse magát az ellen, mintha ő terjesztette volna a főispánról, hogy gúnyt fűzött Széll Kálmán kormányzati elveiből. Ő ezt sohasem tette, a Tiszavidék akkor Horváth Mátyás szerkesztősége alatt L. Tóth István kiadásában jelent meg, így tehát annak helytelenségeiért ő felelősségre nem vonható, de a rectificálással nem tartozott, mert hiszen a főispán alispánjába idejében lett ő kezén lábán megkötözve Szegedre szállítva. Burg Dénes bizottsági tag közbe szólt: «mint a többi csoz», melyért a főispán rendre utasította. Az alispáni évnegyedes jelentés felolvasása után kérte Hegyi, hogy a szeged-csongrádi országútnak a dohánybevitel hivatalt előtt elterülő mintegy 400 méter hosszú szakaszát kövezzék ki, mire dr. Cicatricis alispán városunknak ezen igaz jó barátja fölvilágosította Hegyit, hogy a vármegye az egész út kikövezését már régebben elhatározta, s ő abból Csongrádtól kiindulva 10 kilométert még ez évben ki akar építtetni. A csongrádi dohányosor-utca kikövezése azonban már községi érdek, melyet a községnek kell kezdeményezni, de a támogatással itt sem fog fukarkodni.

— **Időjárás.** Elhisszük, hogy vannak igen sokan, különösen azok közül, kik napos idő alkalmával szeretnek az utcán le-föl sétálgatni, hogy ezt az esős, saras időjárást sehogyan sem szeretik, sőt az ellen zúgolódnak. Hát bizony már 2 hete elmúlt, hogy az eső naponkint csapkod. Tegnap oly hideg széllel csapkodott, hogy szinte hasította a járó-kelők arcát. De másrészt erre az időjárásra nagy szükség volt. A tavasz, ősz és hó nélküli tél miatt a föld annyira kiszáradt, hogy 1 méternyi mélységre sem lehetett nedvességet találni, sőt igen sok helyett a kútak is kiapadtak. Már pedig a növények a nedves földet szeretik, tehát nemcsak, hogy kellett: hanem még mindig el kel az eső.

— **Mátyás, az igazságos király szobra.** Husz év előtt Kolozsvár mozgalmat indított meg, hogy Magyarország nagy királyának Mátyásnak az igazságosnak szülővárosában méltó szobor állíttassék. A szobor költségeit a nemzettől kértük s a biztató reményre elkészült a szobor, mely ma az érczöntőben készen, már csak a felállításra vár. Egyelőre ennek útjában áll az a sajnálatos körülmény, hogy a szükséges költségre még mintegy 60.000 korona hiányzik. Kolozsvár közönsége a lehető megtette, de kimerült s így kénytelen a magyar haza ama fiaihoz fordulni kérés szavával, kik a nagy király emléke iránt való kegyeletből e célra áldozni készek és képesek. A hazafias adományok vagy közvetlenül, vagy pedig bármelyik fővárosi vagy vidéki hírlap szíves közvetítésével a Mátyás szobor bizottsághoz Szraczina Géza kir. tanácsos, polgármester kezeihez Kolozsvárt cím alatt küldendők be.

— **Uj magyar Shakspeare.** Igazi irodalmi eseményként ünnepelhetjük azt az öröndetes híradást, hogy a Franklin-Társulat az új esztendő elején a teljes magyar Shakspeare-rel kedveskedik a magyar könyvtáraknak. A kiadás a «Magyar Remekírók» alakjában jelenik meg s a maga egészében igyekszik ehhez a gyűjteményhez simulni. Hat vaskos kötet lesz ez a gyűjtemény, első világirodalmi kiegészítője a «Magyar Remekírók» könyvtárának. Ara is a magyar klasszikusok után igazodik, s a hat erős kötet — körülbelül 220 iv — bolti árat a kiadótársulat díszes kötésben 30 koronában állapította meg ama kötelessége tudatában, hogy a Kisfaludy-Társaság teljes Shakspeare-jét mindenkinek hozzáférhetővé kell tennie. Sőt még tovább is megy.

A «Magyar Remekírók» minden előfizetője e hat kötetet rendkívüli kedvezményképen húsz koronáért kapja ugyanazon könyvkereskedőnél, hol a «Magyar Remekírók»-ra előfizetett. Kézbeillő, olcsó, népszerű kiadás lesz ez, a melyben még nem jelent meg Shakspeare magyarul. Ilyen klasszikusnak fordítása is klasszikus legyen! Olyan fordításban, a mely nemcsak a legkiválóbb és legmagasabb költők mesterműve, de a mely már teljes közkinccsé vált, egészen tulajdona és vére lett a magyarnak, a melynek minden sora ismerős és kedves a magyar fülnek. Ilyen fordítás a Kisfaludy-Társaság kiadványa, a melyen nemcsak hogy Arany János, Petőfi Sándor, Vörösmarty Mihály, Szász Károly, Lévy József, Szigligeti Ede, Arany László, Rákosi Jenő, Greguss Agost, Győry Vilmos dolgozott, de a melyet megszoktunk, megtanultunk, megszerettünk iskolában, színházban, közéletben. Ezt a teljes Shakspearefordítást szerezte meg már régebben a Franklin-Társulat, s ezt a kitűnő, az eredetivel vetekvő fordítást adja most közre javított kiadásban. A fordításokat a még élő fordítók újból egybevetik az eredetivel. Az elhalt fordítóknál — Arany, Petőfi, Vörösmarty — a kiadás szerkesztője csak a sajtóhibák kiküszöbölésére szoritkozik, maga a költői mű természetesen érintetlen marad. A másik fontos szempont, mely a Franklin-Társulatot a nagy munka kiadásakor vezeti, az, hogy Shakspeare-t teljesen kell adni. Shakspeare «válogatott» vagy rövidített kiadása irodalmilag helytelen. Teljes és olcsó, de díszes Shakspeare kell a magyar közönségnek. Mint a hogy a biblia csak a maga egészében szentírás, Shakspeare se marad Shakspeare, ha szemelvényekből ismerjük meg. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, s egyhamar nem is igen lehet más. Ezekkel a remek műfordításokkal aligha szállhat versenyre valaki. A kiadásban életrajz is lesz, s bevezető tanulmányok, dr. Voinovich Géza tollából. Örömmel várjuk az új Shakspeare-t, megtermékenyítőjét minden irodalomnak. A kiadótársulat pedig kulturális célokat is szolgál, midőn Shakspeare-t, melynek teljes magyar példánya eddig 100 koronába került — húsz koronás ár mellett hozzáférhetővé teszi a «Magyar Remekírók» előfizetőire nézve.

Bagossy Józsefnek

a főtéren levő háza szabad kézből eladó. Értekezhetni vele bármikor az üzlethelyiségben.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyítására.

(Folytatás.)

Az eröművi derítés a tapadás törvénye szerint hat s vele csupán a durvább idegen anyagoktól szabadíthatjuk meg a bort, állandóságát azonban éppen nem biztosíthatjuk vele. Az eröművi derítés csak kiejtőd, megzavarodott, salakos bor megtisztítására való. Ki nem erjedt bort eröművileg deríteni nem szabad, sem a zamatos avagy vörös bort, mert az által úgy a zamatot, mint a színt nagyon megromlantat.

Eröművileg deríthetünk tisztára kimosott kavicszal, homokkal, kaolinnal vagy porcellán földdel és szűrőgéppel.

Ha kavicszal, homokkal vagy kaolinnal derítünk, azokat olyan tisztára kell előbb kimosnunk, hogy a róluk utoljára leöntött víz kristály tisztaságú legyen.

Eröművi derítéshez csak azon végső esetben szabad fordulni, midőn másféle derítéssel már nem bírjuk borunkat megtisztítani, mert még a legtisztábbra kimosott eröművi derítő szerekből is feloldhat a bor szesze és sava némi anyagokat melyek aztán a borban maradnak mint szervesetlen vagyis ásványi anyagok.

A szűrőgéppel való eröművi derítéshez a gyárosok utasítást adnak, azért annak mikéntjét nem fejtegetem.

Vegyí derítő szerek a vízahólyag, a gelatin, a tojás fehérnye, a vér, a tej, az Appert- és Julienporok és a cersav.

A vegyi derítés célja és rendeltetése az, hogy a borból a fejtés alkalmával ki nem vált, homályosságot okozó és a bor állandóságát akadályozó anyagokat abból kiválassa, leüleptse. Ha a derítéshez használt különféle szereket vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy azok fő alkotórészei enyv és fehérnye nemű anyagokból állanak. Cersavval mindezen anyagok a borban oldhatlan vegyületet képeznek, azaz lecsapódnak, mely csapadék aztán a borban helyet alakban leülepszik, miközben a homályosságot okozó s a bor állandóságát akadályozó anyagokat is magával ragadja s így eröművileg is tisztítja a bort.

Hogy a vegyi derítő szerek hatása legyen, szükségképpen kell a borban cersavnak, sőt borkőnek is lennie. A derítő szerből többet tenni a borba, mint amennyit annak cersav tartalma megbir, nem szabad, mert a fölösleges fehérnye a borban feloldva maradván, a cersavval egyesült rész leülepedését is megakadályozná. A fölösleges derítő szerrel tehát segítség helyett csak rontunk a boron. Nagyon helytelen eljárás az, mikor a boros gazda az ilyen módon zavarossá tett bort 2-3-szor is újra derítvén, annak baját még nagyobbítja.

Mielőtt az egyes legjobbnak ismert derítő szerekkel való eljárást ismertetném, előre becsátom, hogy bármilyen derítő szerrel dolgozunk is, azzal előbb próbaderítést kell csinálnunk, hogy ne találmorra dolgozzunk. A próbaderítés lehet a következő: Három drb 2 decziliteres palackot megtöltünk a derítendő borból; az egyikbe cseppentünk például 5 cseppet a derítő szer borral készült oldatából, a vízholdyagéból, a galetinéből avagy a tojás fehérnyéből, a másikba egyszázdrész gramm cersavat, a harmadikba pedig cersavat is meg fehérnye-nemű derítőszer is. Azután valamennyit jól össze-rázzuk. Két nap múlva megnézzük, hogy a három palack közül melyikben tisztult meg legjobban a bor; amelyikben legjobban megtisztult, az azon próbált derítési módot, illetve arányt alkalmazzuk azon bornál, melyből a próba-palack meg lett töltve.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társ-szerkesztő: **Holtó Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

UNGHVÁRY LA SZLE
CZEGLED

UNGHVÁRY LA SZLE 300 holdas csegtől gyümölcsözősége és szőlő-fellegének árjegyzéke megjelölve, mely 500 gyümölcslejt leírását tartalmazza. Nemes csomete eladók 2 krtól 50 krtig. Rendelhető mindenféle vadonca, nagy mennyiségű szima és gyöngy-készítérek alkalmazható sövény-készítérek, ribizsi akasztó, gloditeches macskura, ribizsi stb. Viszonteladók 20-30%, engedményt a 4-6 havi hitelt kapnak. Kérésre az árjegyzék borok is adatként el. Árjegyzék bérmentve küldeték.

Kiadó lakások.

Ujszászi János építőmester Szarvas-utca 66-dik számú házában a következő lakások kiadók: **1 utcai lakás 2 szoba, konyha, éléskamra és kamra; 1 udvari lakás 2 szoba, konyha, éléskamra és kamra; 1 üzlethelyiség, lakószoba, konyha, kamra és pincze Szt.-György naptól hasznbérbe kiadó.**

Értekezhetni lehet Ujszászi István takarékpénztári szolgálival, vagy levél útján Félegyházán a tulajdonossal.

Nagyméltóságú **Örgróf Pallavicini Sándor úr Mindszent-Algyői hitb. Uradalma Magyar-Alföldi gulyatenyészetéből 17 drb 3 éves tenyészbika** van eladásra felállítva.

A bikák megtekinthetők az uradalom **mindszenti** gazdaságában Mindszent vasútállomástól 5 percz távolságban, hová megkeresésre kocsiküldetnek.

Árak 400-tól 700 koronáig.

Csongrád-Sándorfalva 1902 február hó.

Urad. Főintézőség.

Csongrádvármegyei szükségleti bizottságától.

1. sz./szüks. biz. 1902.

Hirdetmény.

Csongrádvármegye hajdú és tiszt legényeinek 1902. évi ruha és csizma illetményét képező: 15 darab mente, 15 darab attilla, 15 darab nyári magyar nadrág, 15 darab téli magyar nadrág, 15 darab zubony vászonból, 15 darab vászon nadrág, 15 darab sapka, — továbbá 15 pár új és 15 pár fejelés csizma elkészítésére és szállítására ezennel zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívatnak a vállalkozni kívánó iparosok, hogy zárt írásbeli ajánlataikat alólírotttnál **1902. évi február hó 18-án d. e. 10 óráig** nyújtsák be, amikor az ajánlatok elbíraltatni fognak.

Megjegyzetetik, hogy a posztó és lényegesebb anyagok csupán hazai gyártmányok lehetnek; a minta az ajánlatokhoz csatolandó s beszerzési forrása úgy az ajánlat benyújtásakor, mint az illetmények átvételénél igazolandó.

Az ajánlatok a ruhaneműekre és a csizmákra külön adandók be; mértékvételi díj külön fel nem számítható.

Szentesen, 1902. február hó 3-án.

Mátéffy
vm. főjegyző,
biz. elnök.

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanítását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandíj havonként 10 korona, az órák száma hetenként három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utca 1. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyát nem rontják és kiténő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR“

GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Csongrádon:

Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszerárakban.

Kitüntetve az 1900. párisi világkiállításon aranyéremmel. (Hangszerekért legnagyobb.)

Hadsereg-szállításért ezüst éremmel.

STOVASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros

a javított tárogató feltalálója,
Budapest, II. ker. Lánchíd-utca 5. szám

saját házában (a kereskedelmi miniszterium mellett).

Magyarország legnagyobb és legelőkelőbb gyára.

Hagedűk vonóval	3 frttól 15 frtig
Mesterhegedűk vonóval	15 frttól 300 frtig
Gordonkák vonóval	8 frttól 150 frtig
Nagy bűgök vonóval	28 frttól 100 frtig
Fuvolák	2 frttól 100 frtig
Szárnykürtök, trombita, helikon stb.	12 frttól feljebb
Czimbalmok	35 frttól 300 frtig
Rákoczy-tárogatók	30 frttól 60 frtig

Elpusztíthatlan kiténő **HARMONIKÁK** 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól erős hangú 80 frtig.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonikákról külön árjegyzék kérendő.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csomogfajtában fajtásán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gyökérzetű cseresznye és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Orlasi tövis, ilyen gyorsan fejlődő sövényrovény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem nagy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem ronthatnak át. Minden rendeléshez rajzokhoz tartozó útmutató és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csomaleg 200 meterről. — Ár 6 frt.

Diócsomók.

Orlasi jövedelmat biztosító voltánál fogva, ezek tenyésztése számos országban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Minden igényes ember árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk minden részletek közzétételével. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt emellett ingyen és bérmentve küldünk, mely a ház, vagy csomó, a hol annak tartalmát használni ne fordítanak, városban, falun, puszán, gazdag vagy szegény csomóval egyaránt. Így még aoknak is igen érdekesen áll a ház rendelkezési azzal, nem akarunk márt benné-zárni az ilyen könyvet. Jól látnak, melyek mindenek egy szolgálatot tesznek. Cím: „Érmetlenek első szőlőoltvány-utatója Nagy Kágya, a szőlőoltvány-utatója“